

Posudek

Nováková, Veronika: *Festivity řecké diaspory v Praze. Reflexe aktérů*. Bakalářská práce. Karlova univerzita, Fakulta humanitních studií, Praha 2018, 67 s., přílohy (čtyři).

Veronika Nováková si položila otázku, jaký význam ve své každodennosti připisují státním svátkům Řecké republiky řečtí migranti žijící v Praze. Záměrně zvolila otevřený pohled na rozmanitost hledisek, jimiž tito migranti nazrají a hodnotí aktivity, které jsou pro ně jednak vybočením z každodenní všednosti, současně však i připomenutím vazby k řeckému státu. Prioritou v jejím výzkumu se tedy stalo nikoli přenesení řeckých státních svátků do českého prostředí, jejich transformace a společenský dopad do komunitního života řecké diaspory v České republice. Nestalo se jí ani udržování transnacionálních vazeb a posilování výchozí řecké identity prostřednictvím těchto svátků. Záměrem autorky bylo zachytit niterný vztah jedince k festivitám, které ho spojují se zemí, od níž odvozuje své rodinné kořeny. Veronika Nováková si položila otázku, jak tento vztah prociťuje jedinec, který opustil v různých fázích svého života z konkrétních důvodů Řecko, a jak ho prociťuje jedinec, který se narodil do rodiny řeckých migrantů a své řečtví buduje na rodinné paměti. Záměr jednoznačný, přesto však složitý nejen s ohledem na různorodost důvodů migrace, fáze života (stáří) migranta v době, v níž migraci podstoupil, jeho ukotvení v české společnosti a v českém kulturním prostředí, ale složitý také s ohledem na vztah k řecké identitě a řeckým státním svátkům – ať již byl vybudovaný před migrací v Řecku nebo zprostředkovaný rodinou v ČR. Se všemi těmito okolnostmi se musela Veronika Nováková vyrovnat a podřídit jim nejen svou výzkumnou strategii, ale i celkovou koncepci práce.

V celkové koncepci práce V. Nováková respektovala nutnost vysvětlení teoretického přístupu ke zkoumané problematice. V oddílech předcházejících analýze dat získaných terénním výzkumem nastínila souvislosti migrace Řeků do Československa a České republiky, zmínila se o struktuře generačních skupin a jazykové orientaci členů současné řecké diaspory v ČR, seznámila s řeckými organizacemi v ČR, podala přehled svátků slavených v Řecku a upozornila na význam folkloru a folklorismu v řecké společnosti.

Strategii výzkumu založila V. Nováková na rozhovorech s pěti vybranými informátory z řad Řeků žijících v Praze. Z nich každý reprezentoval určitou skupinu, jež se podílí na struktuře řecké diaspory v ČR. Výzkum uskutečnila: a) se synem „řeckých dětí“, které přišly do tehdejšího Československa na rozhraní 40. a 50. let minulého století v rámci státem řízené přesídlovací akce, s člověkem, který je s touto „zakládající“ skupinou řecké diaspory svázán trvalými kontakty – rodinnými i společenskými, b) s vnukem „řeckých dětí“, který se narodil řeckým rodičům a své řečtví odvozuje od rodinných kořenů, c) s dcerou z česko-řeckého manželství, pro kterou je řecká a česká identita souběžná, d) s novodobým ekonomickým migrantem z řad řecké inteligence, pro něhož je ČR již několikátou zahraniční destinací, e) s Řekyní, pro níž je ČR prvním dlouhodobým zahraničním pobytem, který navíc inicioval její manžel o ona migrovala jako členka rodiny; záhy si však v Praze založila tavernu a začala podnikat.

Podstata práce V. Novákové spočívá v rozpravě o vztahu zvolených informátorů k řeckým státním a politickým svátkům, o úloze těchto svátků při udržování jejich řecké identity. Autorce se podařilo ukázat, že státní a politické svátky mají pro dotázané Řeky tři významy. Jsou: a) příležitostí pro vzájemné setkávání okruhu přátel a známých, případně i navazování nových kontaktů, b) možností projevit a manifestovat společenský postoj a přináležitost k řeckému státu a c) šancí jak zpřítomnit a oslavit řeckou kulturu – prezentovanou řeckým jazykem, folklorem a tradiční kuchyní.

Na základě provedených rozhovorů se V. Novákové podařilo ukázat rozdílné postoje vázané na dobu příchodu informátorů do ČR, na příslušnost k první, druhé či třetí generaci migrantů, a také na osobní stanoviska k festivní kultuře. V této poloze je její práce přínosem. Litovat lze, že časové možnosti nedovolily autorce práci rozšířit o větší počet informátorů a zamezit opakování některých myšlenek.

Text Veroniky Novákové odpovídá požadavkům kladeným na bakalářské práce. Práci doporučuji k obhajobě a hodnotím ji jako velmi dobrou.

V Praze 28. 9. 2018

Mirjam Moravcová